

Orsovai Hírlap

TÁRSADALMI HETILAP.

AZ ORSOVAI MAGYAR KÖZMŰVELŐDÉSI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség: Korona-út 291.
Kiadóhivatal: Handl József könyvnyomdája.
Megjelenik minden csütörtökön.

Szerkesztő és laptulajdonos:
MIHALIK SÁNDOR.

Előfizetési árak:
Egész évre: 8 korona Negyed évre 2 korona.
Fél évre: 4 „ Egyes szám 20 fillér.
Hirdetéseket fölvesz a kiadóhivatal.
Nyilttér soronként 30 fillér.

Cselédügyünk.*)

Egy állandóan aktuális ügyet óhajunk szó tárgyává tenni.

Sokat foglalkoztak már emez áldatlan ügyvel, s érdekes, hogy éppen nálunk, a „törvények hazájában“ nem keresik az erre illetékes körök eme nagyon egészségtelen viszonyok orvoslását, holott az északi államokban már réges-régen rendezték emez állapotok.

Pedig hát nálunk ezt a kérdést, melynek megoldása előbb-utóbb kell hogy megtörténjék, nem volna szabad tovább odázni, annál kevésbé, mintminthogy a dolog már régóta türhetetlen.

A cselédügy az, amelyről szükségesnek tartjuk egyet-s mást írni, különösen itt a határszélen, ahol nem tudni mi okból, — rosszabbak eme viszonyok, mint az ország bármely vidékén.

Ma már maga a szó: cseléd magában foglalja a bosszuság és elkésredés kifogyhatlan forrását, holott oly szépen hangzik, midőn az alföldi magyar ember tulajdon édes gyermekeit így vezeti elénk: „Itt vannak cselédjeim.“

Kísérletet teszünk a cselédtartó, va-

*) E cikkel nem mindenben értünk egyet. Majd visszatérünk még reá. Szerk.

TÁRCA.

Zsúrtársalgás.

Ellesett párbeszéd.

Az „Orsovai Hírlap“ eredeti tárcája.

Szentendrey: Tehát ön azt hiszi, hogy minden házassághoz feltétlenül szükséges a kölcsönös vonzalom?

Haraszty: Nemcsak hiszem, de bizonyos vagyok benne.

Szentendrey: Ugyan kedves barátom, csak nem akarja velem elhitetni, hogy sohase hallott azon érdekházasságok felől, melyeknek a vonzalomhoz absolute semmi közük?

Haraszty: Ezek azok a kivételek, melyek csak megerősítik a szabályt.

Szentendrey: No nem éppen kivételek; sőt sajnos, manapság már annyira jutottunk, hogy a szerelmi házasságok lesznek a kivételesek.

Haraszty: Ne higye. Külömben én nem beszéltem szerelemről, csupán vonzalomról, a mi mégis csak különbség, jóllehet természetesen a vonzalom képezi a szerelem alapját, a melyből lassan-

lamint a cseléd között párhuzamot vonni, hogy abból némi látképet nyerjünk a kettő közötti viszonyról. A gazda, illetve gazdaasszony szerződési viszonyba lép a cseléddel az országos törvények alapján. A gazda tartozik cselédének rendes lakáson s ellátáson kívül bizonyos összegű bért fizetni, amely összeget megelőzőleg közösen meghatároznak. Ezzel szemben a cseléd kötelezi magát a háznál előforduló és szintén előre meghatározott munkát nap-után végezni. Eddig az elvállalt kölcsönös kötelezettségek.

Világítsuk csak meg ezeknek az úgynevezett kötelezettségeknek a teljesítését. A gazda kifizeti minden hónapban rendesen cselédjének a bért, megadja lakását, reggelijét, ebédjét s vacsoráját, sőt még oszonnáját is, mert Isten ments! hogy ezt ne tenné.

S mi ezzel szemben a cselédjének a kötelezettsége? Dolgozik az vajjon tisztán és rendesen, iparkodik talán gazdájának imitt amott valamit megtakarítani, avagy egy előre ki nem alakított munkát a saját jóakarataból végezni? S nem állunk-e mi, munkaadók feyvertel-nül eme önkényeskedő haddal szemben? Ha a legcsekélyebb munka rendes elvégzését kívánjuk, nem lázadnak-e fel ellenünk, s van-e jo-

lassan, vagy ha úgy tetszik akár gyorsabban is épül fel a szerelem, mint a ház a téglákból. Hanem erről ne beszéljünk most; ellenben higye el nekem, hogy az ön úgynevezett érdekházasságai háromnegyed részénél a kölcsönös vonzalom is okvetlen nagy szerepet játszott.

Szentendrey: Akkor ez már nem érdekházasság, mert én érdekházasságnak csupán azt nevezem, a hol a szó szoros értelmében a kölcsönös érdekek egyesüléséről, van szó. Ilyen házasságok pedig éppen nem tartoznak a ritkaságok közé.

Vegyük pl. az amerikai házasságokat. Rockefeller milliárdos kisasszony férjhez megy egy angol peerhez vagy francia herceghez, a nélkül talán, hogy valaha egyszerűen többször is látta volna. Az egyik adja a kötésnél a hangzatos nevet, melynek birtokában neje megjelenhet a világ legelső szalonjaiban. A másik adja hozzá a pénzt, a melynek segítségével férje nagyvilági szereplésében az első között is az első lehet. Ime az érdekek kölcsönös kiegyenlítése.

Haraszty: Nagyságos asszonyom ha-

gunk nekünk őket csak egy étfogás vagy oszonna elvonnásával megfenyíteni? — Hisz így is, úgy is az az általános panaszuk, hogy a munkaadó éheztesse őket, pedig sok esetet tudnánk elmondani, mikor a háznak asszonya látva, hogy a pecsenye asztalánál nagy kelendőségnek örvend, a saját tányérjáról teszi vissza a jó falatot a tálba cselédje javára Önmaga mondva le annak élvezetéről.

Szólaltak már fel hangok a cselédkérdésben ama szempontból adva tükrét e dolognak, mintha cselédeink gazdák részvételenségének lennének áldozatai, s csak ebben a részvétlenségben találják okát a mai cselédek rosszindulatának s kétszínű voltának. Hisz lehet talán ez állításban valami igaz is, csak hogy könnyű theóriákat felállítani ott, ahol a praxisnak teljesen híján vagyunk. Mert rendjén valónak látnók azt mi is, ha a cselédet családtagnak tekinthetők, segítségére lennénk apróbb ügyei elintézésében, foglalkoznánk finánciális ügyeikkel, s amit első sorban kellett volna említenem, örködnék erkölcsök felett, s megvédenék feltétlenül kísértői s csábítói elől.

Megtehetnék ezt ősapáink és dédanyáink 150 év előtt, amikor az est beálltával az utcán talált seladonjával

sonlataival átrepül az újvilágba, a hová nem szándékom követni, de engedje kijelentem, hogy a mai roszhiszemű világ minden egyebekre való tekintet nélkül, bizonyos hamis előítélettel és igen sokszor igazságtalanul declarálja érdekből kötötteknek mindazon házasságokat, a hol a nőnek vagyona van, a férfinak nincs, vagy megfordítva. Már pedig ha ez az álláspont helyes volna, úgy azt kellene következtetni, hogy az anyagi jólét kizárja a szivbeli vonzódást, holott pedig az életben éppen megfordítva van a dolog. Az anyagi gondok, küzdelmek, nélkülözések kihütik a legforróbb érzelmeket is, míg viszont az anyagi jólét nyugalmas derűje sok keserűséget okozni hivatott kérdésnek vette el már az élet.

Szentendrey: Tagadhatatlan, hogy ebben van némi igazság. De most magyarázza meg nekem, hogyha mint ön mondja, tényleg minden házassághoz feltétlenül szükséges a vonzalom, miért futkos házasulandó fiatal embereink legnagyobb része csupán gazdag leányok után? Talán ezek mindenikének a gazdagság valami különös bájta is kölcsönöz?

Pártoljuk a honi ipart!

Reutter Miklós

ujjonnan berendezett és díszes üveg-, porcelán-, fűszer- és csemege áruházában a legjutányosabb árak számítása mellett kiváló minőségű árúk és pedig: **magyar üveg** és karlsbadi porcelán, fayence és díszmű tárgyak, továbbá mindennemű háztartási cikkek és alkalmi ajándékok dús választékban, valamint **csemege árúkbán: sódar, felvágott bel- és külföldi sajtok, teavaj, likőrök, legfinomabb braziliai rum, karaván tea, teasütemény és minden e szakmába vágó cikkek kaphatók.**

Lapunk mai száma 4 oldal.

ölelkező leányt a hóhér nyílt utcán seprűzte ki a városból a nép öröm rivallgatásától s gúny kacajától kísérvé. Megtehette, mert ott állott mellettük a hatóság, a törvény, amely meghagyta a gazdának, hogy emberségesen bánják a cselédjével, de meghagyta azt is, hogy szükség esetén megfenyítse azt; és ott, a hol gyenge volt a munkaadó ereje a cseléd megfékezésére, megtették azt az erre felhatalmazott hatósági közegek.

A bártfai híres archívumban elfekvő iratok szerint még így volt ez 1780-ban is. De ma 1904-et számlálunk, s ha más tekintetben nem is tartottunk lépést a korról, e tekintetben rohamlépésben haladtunk vele.

Hogy is állunk csak ma cselédeink erkölcsi dolgában? Hát bizony olyasféleképpen, hogy a mikor megfogadjuk őket, igen-igen kikötik maguknak azt is, hogy a „jóbarát“ az éjet náluk tölthesse a cselédszobában, s mi kénytelen kellelten be kell rendezkedjünk arra, hogy egy személy helyett kettő kap éjjeli szállást, egy személy helyett kettő vacsorázik nálunk, s még a reggelinkből is kell ám juttatni, különben veszélyeztetve van aznapi házi békénk. Igaz, nem kötik ezt ki mindannyian, de azért az egyre megy, mert donnánk, — akár van kapukulesa, akár nincs, — módját tudja ejteni annak, hogy jóbarátja nála tölthesse szabad idejét, s nekünk immár nem marad, nem maradhat egyéb teendőnk, mint alkonnyattal a cselédszobától legtávolabb eső szobánkba vonulni és feszült figyelemmel őrködni azon, hogy serdülő fiaink, fejlődő leánykáink egy szerencsétlen pillanatban tudtára ne ébredjenek a közvetlen közelünkben lejátszó aljas és piszkos prostitúciónak. Tudjuk ezt mindannyian, és tehetetlenül, békóba vert kezekkel állunk e mocskokkal szemben, s bizony megfogadjuk a cselédet a kedvesével együtt. És ha meg nem is adjuk neki eme concessiót, szemet húnyunk fölötté s elűrjük, a helyett hogy

Haraszty: Épen nem. Hanem értsük meg egymást asszonyom. Ezt a kifejezést, hogy *vonzalom* én egy gyűjtőnév fogalmával egyeztetem össze, melyben összpontosulnak mindazon külső és belső előnyös tulajdonságok, melyekkel egyik egyén a másikra bizonyos kedvező behatást gyakorolhat. Ilyenformán nem épen szükséges, hogy a nő valami nagyon bájos legyen, mert lehetnek e nélkül is olyan szellemi és lelki tulajdonságai, a melyekkel épen úgy érdeklődést kelthet és vonzalmat ébreszthet, mint egy másik a szépségével; a mint ezt mindnyájan igen jól tudjuk. Hogy pedig mindkét nembeli ifjaink miért igyekeznek manapság inkább érdekházasságot kötni, mint szívbélt? Erre egyszerű a felelet. Részint kényszerűségből, részint stréberségből. Fájdalom, ma az élet terhei, a megélhetés nehézsége úgy szólva rákényszeríti azt, a ki házasodni akar, hogy lehetőleg „jó pártit“ csináljon. Azaz fiatalembereink vagy pénzt, vagy összeköttetést, vagy pártfogást, vagy reménységet az előmenetelükre keresnek és igyekeznek találni leendő házasságuk által. Miért? Mert rendszerint abban a korban, a melyben házasodni szoktunk, még nincs olyan állásunk, vagy foglalkozásunk, a melynek jövedelméből egy családot fenn lehetne tartani. Mai viszonyaink közt hová tovább nehezebb lesz a megélhetés a sok eszkimó és kevés foka elvénél fogva. E mellett meg a modern társadalmi viszonyok folytonos változása és átalakulása mindinkább nagyobb és újabb igényeket

kikorbácsolnók mindkettőt házunkból; mert különben megtörténhetik rajtunk az, hogy cselédet egyáltalában nem kapunk. Csak „szabad helyre“ szegődnek azok.

(De bíz bírjon annyi erővel a háziasszony és korbácsolja ki őket! Szerk.)

S bár eme viszonyok oly türh-telenek, hogy már-már fellázadunk ellenük, mégis napról napra rosszabbodnak azok; — ma már pesztonkának sem fogadhatunk meg oly 13 éves leánykát, akinek ne volna legalább ideális barátja.

Hol keresik orvoslását e bajnak? A hatósági közegeknél. Nem elég azonban szerintünk ama csekély jutalom, melyet a 10 évig egy családnál tisztességben szolgáló cselédnek egyes emberbaráti egyesületek kitűznek, mert mi egy ilyen személynek 50—60 korona kárptólásul azért, hogy 10 hosszú éven át kénytelen legyen lemondani érte az élet bizonyos örömeiről; — egészen másként képzeljük mi eme járványnál rosszabb bajnak a radikális orvoslását. Igenis, nevezzenek ki hatósági közegeket, s ne legyen eme feltétlenül kipróbált igazság szerető egyéneknek más foglalkozásuk, mint ellenőrizni úgy a cselédet, mint a munkaadót; szerezzék ama közeg értesülést arról, ha vajjon teljesíti-e a cseléd a felvállalt kötelezettségét, egyben győződjék meg arról is, ha vajjon megkapja e a cseléd a neki kijáró rendes ellátást, lakást, megvan-e a pihenőnapja; szóval: ellenőrizheti a hatóság úgy a gazdát, mint a cselédjét. S ha már tűznek emberbaráti intézmények jutalmakat a hűségesen szolgáló cselédek részére, — ám gondoskodjanak a hatóságok arról is, hogy az erkölcstelen s kötelezettségeiket nem teljesítő cselédek kellő megfenyítésben tészesüljenek.

Különös szigort alkalmazzanak az erkölcstelenek megbüntetésére, s ha kitörülték már törvénykönyveinkből amaz ósdi s maradiságról tanuskodó üdvös pontokat, melyek szerint tollkoszorút

támaszt, melyek elől a társadalomban élni kénytelen ember nem térhet ki. Csoda-e tehát ha ifjaink a házasságban nemcsak családi boldogságot, hanem lehetőleg anyagi előnyöket is igyekeznek keresni? Es ha így van, szabad-e azzal vádolni őket, hogy a házassággal csupán jó üzletet akarnak kötni?

Szentendreyné: Ez a szónoklat engem nem hat meg, sőt meg se győz kedves uram, mert nélkülözi az igazságot és bizonyító erőt. Ön túlságosan védelmezi érdekhajhászó fiatalágunkat. Az igazság az, hogy manapság sajnos, mindinkább kimennek a divatból azok a becsületes, sympathicus érzelmek, melyek annak idején minden szépért és nemesért lelkesülő ifjaink szívét dobogtatták. Igaz ugyan, hogy nagyobbára megszűntek azok a féktelen, tomboló szenvedélyek is, a melyek nemcsak a Sardon színműveiben, hanem olykor az életben is lejátszódtak. Ma az anyagiasság, a gondtalan, könnyű élet után való tisztességtelen vágyódás korát éljük, a melynek jelszava, a minden nagyobb küzdelem nélkül elérhető érvényesülés — a házasság által.

Haraszty: Igaza van nagyságos asszonyom, korunk jellemének illetően elfajulása valóban elszomorító! Apropos, ha nem családóm, nagyságos asszonyom férjhezmenetele alkalmával igen szép hozományt kapott.

Szentendreyné: Oh igen, szép birtokot és elég tekintélyes összeg pénz.

tett a hóhér a becsületes leány fejére és úgy seprűzte ki a városból — találjon a felvilágosodottság szelleme a mi napjainkban törvényt arra, hogy példásan megbüntesse a züllést és prostitútiót terjesztő cselédeinket. Ha ez megtörténend, lehetővé lesz téve, hogy cselédeinket családtagnak tekintve istápoljuk őket tanáccsal és tettel, s megjövend amaz ideális korszak, mely ma még csak a jövő zenéje gyanánt hangoztatja accordjait a messze távolban:

Lesznek jó cselédeink.

... n

A DMKE közgyűlése.

A Délmagyarországi Magyar Közművelődési Egyesület december hó 11-én Temesvárott tartott gyűlése lelkes hangulatban szépen sikerült. Képviselve volt azon Krassó Szörény, Temes, Torontál, Arad, Csongrád, Csanád, Bács-Bodrog összesen mintegy félezer taggal. Az Orsovai Magyar Közművelődési Egyesületet *Mihalik Sándor* és *Hitter Károly* képviselték. Az egybeszerülés már 10-dikén délután történt, s a lelkes fogadtatás és elszállásolás után azonnal munkához is láttak, 3 órakor választmányi, 4 órakor igazgatósági gyűléseket tartottak, melyeken részint a közgyűlés tárgyai, azon teendő javaslatok, részint a folyó ügyek beszéltettek meg. Az igazgatósági gyűlésen került szóba az Orsovai Magyar Közművelődési Egyesület indítványa Rákóczy hánvának Orsován, Temesvárott, Szegeden, át leendő hazahozatala tárgyában. Az írásban beadott indítványt Rónay Jenő ny. főispán és elnök tejesztette elő az igazgatóságnak, mely után *Mihalik Sándor* mint az Orsovai Magyar Közművelődési Egyesület kiküldött képviselője szóval is előterjeszté azon okokat, a melyek az orsovaiakat az indítvány benyújtására készítették. Az igazgatóság magáévá tette azt, s elhatározta, hogy az elnökség mindenek előtt puhatolozik a

Haraszty: De ha jól tudom Szentendrey barátomnak semmije se volt közép-szerű állásán és a jövő reményeibe vetett bizodalmán kívül.

Szentendreyné: Nem, hanem ő a mellett, hogy igen szép férfi, rendkívül okos, szellemes és elegáns volt.

Haraszty: Szóval ő a szellemi, nagyságos asszony pedig az anyagi jó tulajdonokat hozta a házhoz. *Ime az érdekek kölcsönös kiegyenlítése!*

Szentendreyné: Kikérem magamnak azt a feltevést, mintha férjem a pénzemért vett volna el. Ő valóban szeretett engem s hozomány nélkül is elvett volna.

Haraszty: Mondta?

Szentendreyné: Mondta hát!

Haraszty: És bizonyos benne, hogy meg is tette volna?

Szentendreyné: Megtiltom, hogy ebben kételkedni merjen.

Haraszty: E szerint a nagyságos asszony házassága mégsem volt érdekházasság.

Szentendreyné: Persze, hogy nem! Kimondta, hogy az volt?

Haraszty: Senki. De lássa asszonyom, nem is kellett messze mennünk, hogy oly házasságot találjunk, a hol az anyagi előnyök nem zárták ki a kölcsönös vonzalmat. Már most elhiszi, hogy van több ilyen, sőt nagyon sok ilyen házasság?

Szentendreyné: Elhiszem el, csak hagyjon békét.

Komondor.

kormány szándéka felől, s aztán ahhoz képest a DMKE a mozgalmat megindítja.

Este díszelőadás volt a színházban. *A Hajduk hadnagya* operettet adták, melyet Kún Béla ifjú költő: *A magyar-ságerért* című alkalmi költeménye előzött meg. E prólógot Keszler Ede színész gyönyörűen szavalta s általános tetszést és lelkesedést idézett elő. Igyekezni fogunk e költeményt megszerezni, hogy lapunk olvasóinak is élvezetet szerezzünk vele.

Az előadás után ismerkedő-est volt a Vigadó téli kertjében, mely zsufolásig megtelt. Itt Rónay Jenő elnök üdvözölte a kulturegyesület harcosait.

Másnap délelőtt 8-10-ig Temesvár kulturális intézeteinek megtekintése volt soron. Különösen a Muzeumot tekintették meg sokan, ahol az Orsováról származó néhai Pongrácz Imre-féle gyűjtemény már szépen rendezetten áll a közönség rendelkezésére.

Délelőtt 1/2 11-kor vette kezdetét a közgyűlés, mely a megyeház disztermében folyt le. Rónay Jenő diszmagyarban rövid megnyitót mondott, üdvözölve Temesvár városát, Rákosi Jenőt, a gyűlés díszszónokát, a többi vendégeket. Utána Telbisz Károly polgármester beszélt. Beszédéből álljanak itt a következők:

„Ha e teremről — ugymond — napkelet felé tekintünk, szemünk előtt az a síkság terül el, melyre Losonczy István vitéz bajtársaival a vár hősiességével után kivonult és ott — mint a hazának és a civilizációnak vértanúja — a barbár álnokságnak áldozatául esett. Vele elvérzettek a királyért és hazáért az utolsó temesvári magyarok. És három évszázad telt bele, míg a magyarság gyéren kezdett visszaszállingózni ez ősi véghelybe. A töröktől visszafoglalt Temesvárnak sem itt maradt lakói, sem új telepesei közt nem találunk egy magyart sem.

Nyelvünk alig egy század előtt kezdett e teremben fölhangzani és innen kiszivárogni, iskoláinkban is csak három évtized előtt kezd érvényre jutni és azóta a magyarság száma, mely hatvan év előtt csak néhány száz lélekből állt, több mint huszezerre, a magyarul beszélők száma pedig negyvenezerre emelkedett, iskoláinkban évenként tizenkétezer növendék részesül magyar nyelvű hazafias oktatásban. Magyar szó hangzik, magyar szellem uralkodik egész társadalmi életünkben. És ezt az eredményt elértük városunk polgárságának egyértelmű, lelkes, hazafias közreműködésével, elértük, a nélkül, hogy polgártársaink szívében az elégedetlenségnek, keserűség érzetének csak egy paránya is visszamaradt volna, sőt mondhatni, büszkén hivalkodik ezzel a sikerrel felekezeti és nemzeti különbség nélkül minden temesvári polgár. E siker mutatja, hogy ezt az eszményt, ezt a célt miféle eszközökkel kell elérni. Nem küzdelmre, hanem munkára, nem harci riadóra, de buzdító szózatra van szükség. Nem lármás tüntetéssel, hanem fáradhatatlan kitartással, nem túlzással és gyűlölködéssel, hanem türelemmel és szeretettel kell munkálkodni a magyar közművelődés mezején. Ettől a meggyőződéstől áthatva üdvözlí Temesvár falai közt és Temesvár közönsége nevében a közgyűlést.” — A polgármester szavait hosszantartó taps és tetszés követte.

Utána Rákosi Jenő mondotta el

ünnepi szónoklatát, mindenek előtt üdvözölve a DMKE-t az „*Otthon*” és a *Dunántúli Közművelődési Egyesület* nevében. Ünnepi beszédében párhuzamot vont a politika és a kulturális munka között, kimutatván azt, hogy a kultúra rakja le azokat az alapokat, a melyeken legbiztosabban nyugszik az ország.

A szép beszéd után Rónay elnök tett jelentést az egyesület múlt évi működéséről.

Az egyesületnek egy esztendő lefolyása alatt 7400 rendes tagja, 260 alapító és 22 örökös tagja lett. Az örökös tagok sorában ötezer koronával szerepel Szeged városa. Ugyancsak Szeged városa évi kétezer korona segítségével részesíti az egyesületet. Fiókjai alakultak az egyesületnek, Bázisán, Resicán, Hodmezővásárhelyen, Temesvárott, Oravicán, Ujvidéken, Titelen, Horgoson, Német-Elementen, Nagy-Kikindán, Perjámoson, Stájerlakon, Orsován, Nagyszentmiklóson, Kis-Zomborban. A jövő évben Szegeden és Hodmezővásárhelyen 160-200 idegen tanuló részére internátust építenek. Cseregyermekek elhelyezésével is foglalkozott az egyesület. A magyarságot a végvidékeken telepítéssel erősíti. Társadalmi erejét az ipar, kereskedelem és gazdaság fölsegítésére használja föl. Rendkívül fontosnak találja a harmadik egyetemnek Délmagyarország területén való fölállítását. E célból országos mozgalmat indít és kivánságait memorándumba foglalja.

Az 1905. évi költségvetést 15.000 korona főösszeggel, melyből csak 4000 korona jut személyi kiadásokra, elfogadták.

Hosszabb vita fejlődött ki annál a kérdésnél, hogy a jövő évi közgyűlés hol tartassék, miután Arad és Pancsova hívták meg az egyesületet. Végre *Blaskovics* Ferenc kanonok indítványára kimondták, hogy a rendes közgyűlést Aradon fogják megtartani, de tekintettel azon körülményre, hogy Pancsován 1905. év nyarán mezőgazdasági kiállítás lesz, s itt a magyarság támogatására szorúl, aug. v. szept. hóban itt egy rendkívüli közgyűlés fog tartatni, melynek tárgyát felolvasások és előadások fogják képezni.

Lukács György főispán indítványára Washington szobrára az egyesület megfelelő összeget fog adományozni.

Diszelnökökké megválasztották *Molnár* Viktor főispán, *Riss* Áron és *Sárhány* Sámuel protestáns püspökök.

Délben díszbéd volt a Vigadóban. Az első felköszöntőt *Rónay* Jenő mondotta a királyra. *Telbisz* polgármester a vendégeket üdvözölte. Beszéltek még: *László* Gyula *Blaskovics* Ferenc, *Ambrosy* Béla, *Baráth* Ármán és *Vithelyi* Géza.

Este 5 órakor az áll. felsőbb leányiskola disztermében az Arany János társaság rendezett művész-estét, ahol különösen Szaboleska Mihály költeményei, Rónai dalai arattak tapsokat.

I mertetésünket azzal fejezzük be, hogy a DMKE közgyűlésén Krassó-Szörény vármegye volt aránylag leggyéribben képviselve.

HIREK.

Meghívó a népies előadásokra.

Az Orsovai Magyar Közművelődési Egyesület tudatja a n. é. közönséggel, hogy

december 18-án (vasárnap) d. u. 4 órakor az áll. polg. isk. rajztermében ingyenes ismeret-terjesztő népies előadást fog rendezni, melyre a n. é. közönséget ez uton is tisztelettel meghívja. Ezen első ismeret-terjesztő estén *Gáspárdy* Aladár áll. polg. isk. tanár fog előadást tartani: *Utazás a naprendszerben* címen. Szó fog esni ennek kapcsán a vonzóerőről, a naprendszeréről, majd egy képzelte utazást tesznek a hallgatók a következő rendben: Elindulás a Földről. Megérkezés a Holdba. Uti kalandok. A Nap. A Marson. Jupiter és holdjai. Saturnus és gyűrűje. Uranus. Neptunus. Visszatérés a Földre. Uti emlékeink. — Aki kellemesen és hasznosan akarja idejét eltölteni, az jöjjön el.

Áthelyezés. *Bernátsky* Károly máv. hiv. Orsováról Aninára. *Gutfreund* N. máv. hiv. pedig Nasicról Orsovára helyeztetett át.

A helybeli jótékony nőegyesület köréből. Zajtalanul, de annál hatékonyabban munkálkodik helybeli jótékony nőegyesületünk. Tegnap délután az állami iskola egyik tantermében özv. *Artnér* Mária elnök és a többi nőegyesületi tag, valamint a tantestület jelenlétében 34 leányt és 32 fiut, összesen tehát 66 gyermeket látott el cipővel és meleg ruhával, mely öltözet darabok beszerzésére 805 koronát fordított az egyesület. Kereskedőink ez alkalommal sem tagadták meg jó szívéket, s szintén hozzájárultak adományaikkal a nélkülözések enyhítéséhez, így különösen *Kick* *Nándor* utódai céget, *Beitz* és *Schammer* urakat emeljük ki, akik mintegy 60 db. kendőt, trikkó inget, nadrágot, stb-t ajándékoztak a nőegyesületnek, mely ez úton mond e nagylelkűségért hálás köszönetet. De ezzel nőegyesületünk tevékenysége kimerítve még nincs. December 1-én megkezdé a meleg leves kiosztását, s hetenként 4 vagy 5-ször mintegy 55 fiut, leányt lát el ebéddel. E leves kiosztás az áll. el. iskola I-ső osztályu tantermében, állandóan özv. *Artnér* Mária ömeltósága jelenlétében történik, sőt sajátkezüleg osztja azt széjjel. A nőegyesület nemes cselekedete nem szorúl dicserő szókra.

Halálozás. *Didraga* Sofron városunk polgára életének 77-dik évében hosszas szenvedés után e hó 11-én jobblétre szenderült. Tetemét 12-én a gör.-kel. temetőben helyezték örök nyugalomra. *Didraga* Sándor M. F. T. R. hajóskapitánya édes atyját gyászolja az elhunytban.

Az orsovai kaszinó választmánya f. hó 13-án gyűlést tartott. Rendes tagokul egyhangúlag fölvetettek: *Kirchgässner* József községi segédjegyző; *Lackovics* Miklós m. kir. vámségédtsizt; dr. *Felméry* Lajos tb. főszolgabíró és *Fazekas* József asztalos mester. A pénztáros jelentése szerint a mai napig befolyt 2486 K. 47 f. kiadatott 2033 K. 54 f.; pénztári maradvány 452 K. 93 f. Kint levő követelések még most is mintegy 700 K.-t tesznek ki. Miután a pénzbeszedő szolga meghalt, s mintegy 60 K. értékű nyugta hiányzik, a választmány ez ügy tüzetes megvizsgálására a számvizsgálókat küldi ki, akiknek jelentése alapján később fog intézkedni. Megállapították az 1905. évben hozandó lapok is, s 1-gyel több lap fog járni, mint tavaly, vagyis összes 25 lap, melyeknek előfizetésére 540 K. 60 f.-t fordítanak.

A lapok elárverezése dec. 20-án este 6 órakor fog történni, miért is a subabonálni óhajtoknak erre figyelmüket felhívjuk. A könyvtár rendezése is szóba került.

Vakmerő betörés Herkulesfürdőn. Vakmerő betörés híret vesszük Herkulesfürdőről. Itt december 11-én éjjel a hajnali órákban eddig még ismeretlen tettesek az ablakok, s a belső vastáblák kifeszítésével betörték a m. kir. állami fürdőfelügyelőség irodájába, s onnan a

Wertheim vasszekrényt a benne levő 3303 K. 34 fillér készpénzzel, az ott elhelyezett számadások, iratok- és nyugtákkal együtt elhurcolták. A falakról 4 drb. Lancaster fegyvert is elvittek. A betöréses-lopást csak másnap reggel vetették észre, a mire nyomozás a legszélesebb körben megindult. A pénzszekrényt a csendőrség feltörve s kifosztva e hó 12-én a Coronini magaslaton Laleszku Mihály mehádiái lakos szállásán megtalálta ugyan, de a tetteseket még nem sikerült kézre kerítenie.

A multság vége. Knezics Antal a D. G. H. társaság parti uszályának matróza megunván az uszály kicsi barakjában való egyhangú életet, vasárnap délután elhatározta, hogy este egy kis mulatsággal teszi majd változatosabbá életét. Úgy is történt. Estétől késő éjjelig tartott mulatsága, miközben nem csekély mennyiségű szeszt fogyasztott el. Nagy kedvvel, bizonytalan járással indult vissza az uszályra, de itt egyensúlyt veszítvén, a Dunába esett, melynek hullámaiban nyomtalanul eltűnt. A szerencsétlen ember hulláját mind máig nem találták meg.

4954 szám
kig 1904

Pályázati póthirdetmény.

Minthogy a f. évi november hó 13-án kelt 3979. számú pályázati hirdetményem meddő maradt, ezen hirdetmény hatályát kiterjesztve a mehádiái körorvosi állásra való pályázás határidejeül f. é. december hó 31-ét tűzöm ki. A választást pedig 1905. évi januárhó 10-én fogom megtartani délelőtt 8 órakor Mehádia község házában.

Orsován, 1904. évi december hó 7-én

Péczely,
főszolgabíró.

GUTMANN TESTVÉREK

drenkovai kőszénbányái termelnek kitűnő minőségű **szenet** ipari célokra, különösen jó **kovács szenet**, továbbá **sajtolt szenet** (brikett) 7 klgr. sulyban, mely utóbbi gőzgépnél, kályha tüzelésnél és különösen tengelyen való szállításra kiválóan alkalmas.

MEGRENDELÉSEK

GUTMANN TESTVÉREK

— BUDAPEST —

32-52

V., Mérleg útca, 3. szám alatti címre intézendők.

Nincs többé iszákosság.

A csodát okozó Cozapor-ból egy próbára valót ingyen küldünk.

Kávéba, théába, ételbe és italba elegyíthető, s beadható anélkül, hogy az illető észrevenné.

A COZAPOR többet ér, mint a világ minden beszéde a mértékletességről, mert ez azon hatást idézi elő, hogy az iszákosnak a szeszital visszataszítóvá kezd válni. A COZAPOR csendesen és biztosan hat, a feleség, nővér avagy leány beadhatja az iszákosnak anélkül, hogy ez észrevenné a javulás okát.

COZA ezer és ezer családot kibékített, s a szegyénytől, becstelenségtől ezer és ezer férfit megmentett, akik azután ismét erőteljes polgárokká, tevékeny kenyérkeresők lettek. Számos fiatal embert a boldogsághoz vezető jó útra térített, és sok ember életét több évvel megnyújtotta. Azon intézet, mely a valódi Cozaport bírja, azoknak, akik ezt kívánják, ingyen küld próbát. A szer ártalmatlan voltáért kezeskedünk.

INGYEN PRÓBA.

147 szám.
Vágja ki ezen szelvényt és küldje még ma az intézetnek.
A levelek 20 f-es bélyeggel látandók el.

COZA INSTITUT

(Dept. 147),

62, Chancery Lane,
London W.C. (Anglia).

A temesvári „DMKE“ MOSÓ- ÉS PIPERE-SZAPPANOK

a legjobbak és legolcsóbbak.
(10, 20 és 30 fill.)

Jgazi magyar családi szappan.
Kereskedőknek árkedvezmény.

**Kérjünk mindenütt temesvári
„DMKE“ SZAPPANT!**

A hol nem kapható, oda a gyár 5 kilogrammos postacsomagokban szállítja utánvétel mellett portómentesen.

Czím: „Szappangyár“ TEMESVÁR.

2-13

Minden család pénzt takarít!!!

Remek 6 szem. kávékészlet minden színben csak 95 kr. f. 1.40 f. 1.90	Finom ajour 6 szem. kávékészlet minden színben csak f. 2.20. f. 2.90 f. 3.45	30 rőfös vég irlandi vászon csak f. 4.95	30 rőfös vég Gyöngy vászon csak f. 5.45	30 rőfös vég rumburgi vászon csak 5.60	Szép mintázott vászon vászon törülköző 6 drb csak f. 1.25 f. 1.72 f. 1.90 f. 2.10
30 rőfös vég csodavászon csak f. 3.65	30 rőfös vég bőrvászon csak f. 4.15	50 rőfös vég rumburgi vászon csak f. 10.40	30 rőfös vég jó minőségű chiffon csak f. 4.65	30 rőfös vég R. Chiffon csak f. 5.40	30 rőfös vég I-a rumburgi vászon csak f. 6.40
50 rőfös vég bőr vászon csak f. 8.25	50 rőfös vég irlandi vászon csak f. 9.45	30 rőfös vég finom kanavász csak f. 5.40	35 rőfös vég kanavász különlegesség csak f. 6.40	30 rőfös vég fehér csikos esinvat ágyhuzatra csak f. 6.35	30 rőfös vég R. R. Chiffon csak f. 6.85
30 rőfös vég csikos Kanavász csak f. 3.25	30 rőfös vég csikos és koczkás I-ma kanavász csak f. 4.55	Remek női háló Corseta nagy választékban csak 98 kr. f. 1.25 f. 1.56	Remek női chiffon nadrág csak 90 kr. f. 1.48 f. 1.45	Remek Chiffon alsó szoknyák himzéssel csak f. 1.35 f. 1.75 f. 2.25	30 rőfös vég, virágos fehér esinvat ágyhuzatra csak f. 7.40
Remek női ing vászonból, kézi himzéssel csak 85 kr. f. 1.15 f. 1.55	Remek női Chiffon ing schweizi himzéssel csak f. 1.10 f. 1.42 f. 1.74	Nemzetközi keresk. ügynökség Budapest, Kerepesi-ut 65. szám, 1. em.		Remek selyem Cloth paplan minden színben csak f. 3.95	Remek Cloth és posztó alsó szoknyák csak f. 1.65 f. 2.15 f. 3.22
Varrás nélküli vászon lepedő 2 mtr hosszú és 1 1/2 mtr széles csak 92 kr.	Varrás nélküli remek vászon lepedő 2 mtr hosszú, 1 1/2 mtr széles csak f. 1.05				Remek Cashmir paplan minden színben csak f. 3.55

6-26